چریکەی کوردستان (هێمن)

گوڵچنێ لە شێعر و وێنە

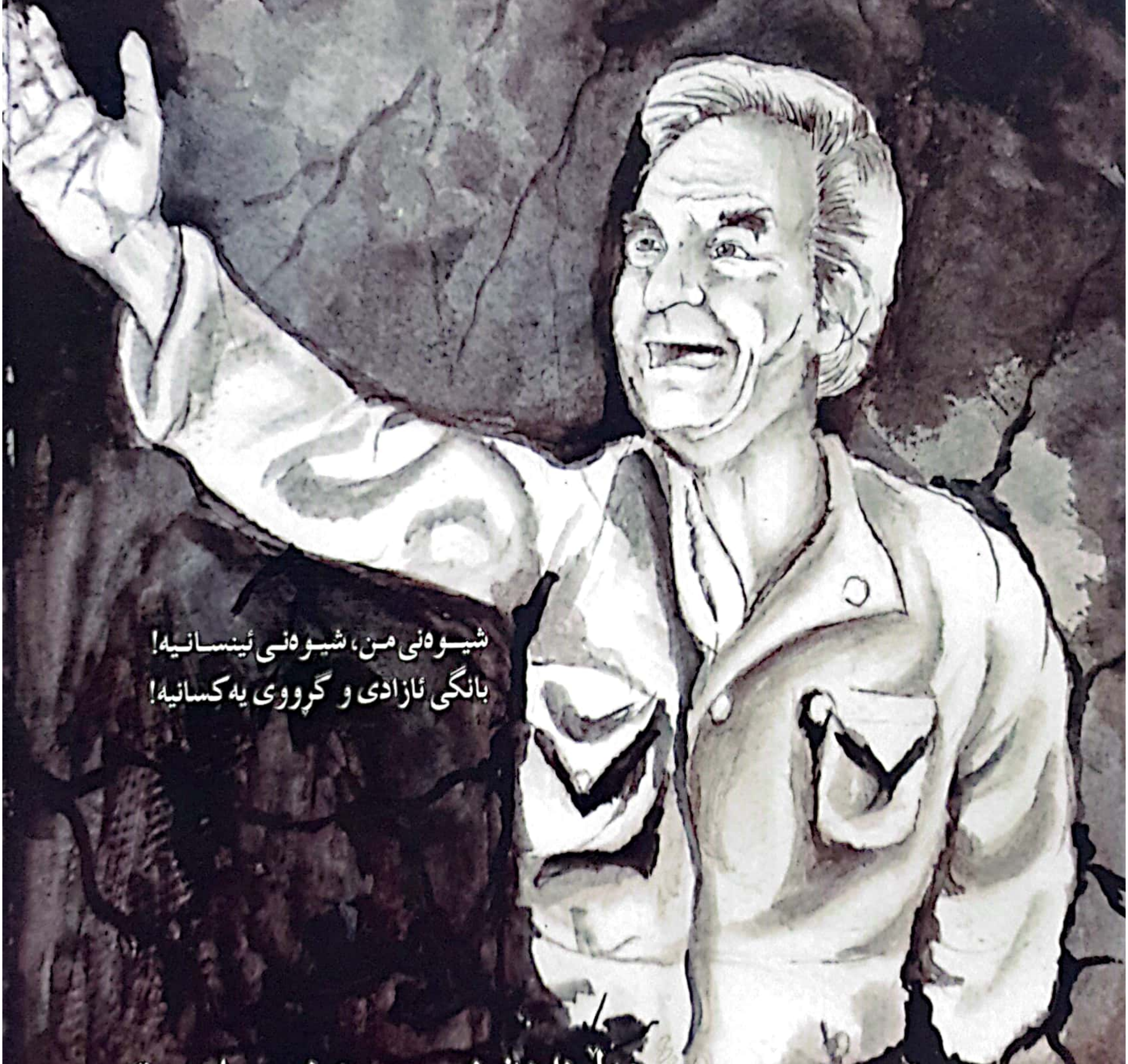

شیوەنی من، شیوەنی ئینسانیە!
بانگی ئازادی و گرووی یەکسانیە!

هەڵبژاردن، نووسینەوە، نووسیاری و تەرح:

سیامەک فەزڵوڵڵاهی

CamScanner

سرشناسه	:	فضل‌اللهی، سیامک، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور	:	چریکه‌ی کوردستان (هیمن)
مشخصات نشر	:	سنندج: شمیم سنندج، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	:	۹۰ص.؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س‌م.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۶۴۵۵-۰۷-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپای مختصر
یادداشت	:	فهرستنویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است
شناسه افزوده	:	شرفکندی، عبدالرحمن، ۱۳۰۰ - ۱۳۶۹.
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۸۱۰۱۷۵

CamScanner

چریکەی کوردستان (هێمن)

گوڵچنێ لە شێعر و وێنە

هەڵبژاردن، نووسینەوە، نووسیاری و تەرح:

سیامەک فەزڵوڵڵاهی

CamScanner

چریکەی کوردستان:

شێعر: موحەممەد ئەمین شێخولئیسلامی (هێمن)

هەڵبژاردن، نووسینەوە و نووسیاری: سیامەک فەزڵوڵلاهی

تەرح: سیامەک فەزڵوڵلاهی

تەڕاحی: کاوە ڕەزاقولی (٢٢ دانە)، سیامەک فەزڵوڵلاهی (١ دانە)

سێوەرکاری: سیامەک فەزڵوڵلاهی (٤ دانە)، شەهین ئاریا دۆس (١٥ دانە)، زیبا حسەینی (٣ دانە)، کاوە ڕەزاقولی (١ دانە)

ڕێنوێنی و ڕوانین: سیامەک فەزڵوڵلاهی

لاپەڕە ڕازێنی: ئاری عەبدی

چاپ: یەک - ١٣٩٣

تیراژ: ٠٠٠

نرخ: ٣٠٠٠ ٤٠٠٠ تمەن

بلاوکاری: بنکەی ر نبیری و هونەری کور - هەولێر

گشت حەقۆق ئەم کارە بۆ نووسەرە.

بنکەی رۆشنبیری و هونەری کوردستان

هەولێر - ٢٠١٤

جێگەی بلاو:

١- سنە - سێ ڕێگەی مزگت جامێعە - کتێوفرۆشی نیشتمان.

٢- سلێمانی - بەر دەرکی سەرا - چاپ و پەخشی چووارچرا.

پێڕست

کوردم ئەمن ١٠

خاوەنی زێڕ ١٢

دەڵێم و بێ باکم ١٤

ڕۆژی شادی ١٨

ڕێبەندان و شاعیر ٢٢

دایکی نیشتمان ٢٦

بلوێری شوان ٣٠

ڕۆژگاری ڕەش ٣٢

فرمێسکی گەش ٣٨

بەغدا نیوەی ڕێیەت بێ ٤٠

ئامێزی ژن ٤٤

ترۆپکی ڕزگاری ٤٦

کاروانی خەبات ٥٠

ناڵەی جودایی ٥٤

بەهار هەر دێ ٦٢

بەهاری ئاڵ ٦٦

خانەنشین ٧٠

گریانی ڕونوو ٧٢

ڕقی پیرۆز ٧٤

خاک ٧٦

قسەی یەکەم

گوڵچنێ لە شێعر و وێنە:

١- هەڵبژاردنێکە لە شێعرگەلێ پڕ کاکڵـە لـە شـاعێرێ کـورد و بەناوبانگ- هەڵبژاردنێک بە ڕوانین و زانین.

٢- وێنەسازیکە لە ئەو شێعرگەلە- وێنەسازیک شیرین بۆ فرەتـر بەرچاو کەفتن کاکڵەی شێعر، زۆرتر هاتنە دی جووانی شێعر و گەلـەک درەوشیان شێعر و وێنە لە لای یەک.

ئەم گوڵچنە لە دە بەرگ، هەرکام نوێنەرێکن لـە گشـت زووان و ئەدەبیات کوردی- سـنەیی، سـۆرانی، هـەورامی، ژوور و خـوار[1]. ئـەبێ بـزانین: ئـەم پـەنج وێژیانـە بـە یەکـەو ئـەبن بـە زووان کـوردی و بەرهەمەکانیشیان بە یەکەو ئەبن بە ئەدەبیات کوردی!... .

١- ئەم بەش کردنە لەسەر بنەڕەت زانینە. بۆ ئاگایی فرەتر بڕوانن بۆ: «زبان کردی و گویش‌های آن از نظر علمی»؛ نویسندە: سیامک فضل‌اللهی.

بە ئاواتم ئەم کارە:

خزمەتێ بێ لە ڕێگەی ناسانن زووان و ئەدەبیات و مێژووی کورد بە هونەر هەڵبژاردن و هونەر وێنەسازی.

و هەنگاوێ بێ لە ڕێگەی زانین ئەمە کە: کوردی پەنج وێژیانە؛ نە یەک وێژیان- سۆرانی.

سیامەک فەزلوڵڵاهی

سنە- ١٣٩٣

CamScanner

کوردم ئەمن

گەرچی تووشی ڕەنجەڕۆیی و حەسرەت و دەردم ئەمن
قەت لە دەس ئەم چەرخە سپڵە نابەزم، مەردم ئەمن!
ئاشقی چاوی کەژاڵ و گەردنی پڕ خاڵ نیم!
ئاشقی کێو و تەلان و بەندەن و بەردم ئەمن!
گەر لە برسان و لەبەر بێبەرگی ئیمڕۆ ڕەق هەڵێم
نۆکەری بێگانە ناکەم تا لەسەر هەردم ئەمن!
من لە زنجیر و تەناف و دار و بەند باکم نیە!
لەت لەتم کەن، بمکوژن، هێشتا دەڵێم کوردم ئەمن!
شیلان ئاوی ١٣٢١- ١٩٤٢

CamScanner

CamScanner

خاوەنی زێڕ

لەبار و قیت و قۆزە خاوەنی زێڕ
ئەگەر کوورە و وەگەر گەوجە و شەل و گێڕ!
بەژن باریک و شووش و شۆڕەلاوە
ئەگەر پیرێکی خوێن تاڵە و ورگ تێڕ!
دەڵێن زانا و ئەدیب و خوێندەوارە
ئەگەر نەیخوێندبێ شەش پیت و دوو دێڕ!
بەلام زێڕت نەبێ وسووکی، ئەگەر تۆ
بدەی دەرسی هەزارێ وەک شکسپێر!

دەیلێم و بێ باکم

هەچێکی بێتە سەر زارم   ئەمن دەیلێم و بێباکم!
ئەگەرچی بێکەس و زارم   ئەمن دەیلێم و بێباکم!
ئەوی ئاغا بێ بێکارە   جەبوون و قەلس و لاسارە
دزی و ڕێگرتنی کارە   ئەمن دەیلێم و بێباکم!
گەلێ بێ فیکر و ئیدراکن   گەلێ بێ خێر و ناپاکن
توخواکەی کامەیان چاکن   ئەمن دەیلێم و بێباکم!
ئەوەندە گێژ و بێهۆشن   حەیا و نامووسێ دەفرۆشن
لە بۆ ئازادی ناکۆشن   ئەمن دەیلێم و بێباکم!
خودای ئاغاوەتان قەندە   لە بۆ قەندی هەموو بەندە
بە حالی وان دەکەن خەندە   ئەمن دەیلێم و بێباکم!
نییانە بیری سەربەستی   دەکەن فەخرێ بە ژێردەستی
دەڕۆن هەروا بەرەو پەستی   ئەمن دەیلێم و بێباکم!
لە تالان و بڕۆ ئازان   لە ڕێ گرتن هەموو وریان
درۆ ناکەم بپرسە وان   ئەمن دەیلێم و بێباکم!
ئەوانەی ئێستە سەردارن   جەفاجۆن و ستەمکارن
عولامی پوول و دینارن   ئەمن دەیلێم و بێباکم!
بە شەو تا ڕۆژ دەکەن تەگبیر   چ ملکێکی بکەن داگیر
چ داماوێک بکەن یەخسیر   ئەمن دەیلێم و بێباکم!
بلەبەر زولم و جەفای وانە   وەتەن یەکبارە وێرانە

هەزار خۆزگەم بە بێگانە ... ئەمن دەیڵێم و بێ باکم!
لە شەرم و شوورەیی مردم ... بە خۆ من گەر بڵێم کوردم
کە ئاغا ئابڕووی بردم ... ئەمن دەیڵێم و بێ باکم!
منم لاوێکی بێ پەروا ... لە کەس باکم نیە بە خوا
ئەگەر ئاغا لە حەبسم کا ... ئەمن دەیڵێم و بێ باکم!

CamScanner

ڕۆژی شادی

ڕۆژی خۆشـــــی و پێکـــــەنین و داوەتـــــە!
هـــەی چ ڕۆژێکـــی بـــە قـــەدر و قیمەتـــە!
جێـــژنی سەربەســـتی و دەمـــی ئازادییـــە!
کـــاتی عـــەیش و نـــۆش و شـــایی و شـــادییە!
بـــەرگی رەش ئیتـــر لـــە بـــەرمان دادڕا!
بەنـــدەکی دیلـــی و ئەســـارەت هەڵـــبڕا!
سەربڵـــندین چونکـــە وا ئاڵاکـــەمان
هەڵـــکراوە گەییـــە تەشـــقی ئاسمـــان!
پەرچـــەمی ســـوور و ســـپی و ســـەوزی ئەمـــە
شـــادیهێنە، لابـــەری دەرد و خەمـــە!
ســـوورەکەی یـــانی ئـــەوەی بێتـــە بـــنم
خـــوێن دەبـــێ بـــڕژێنێ بـــۆ پاراســـتنم
ســـپیەکەی یـــانی کەســـێکە ڕووســـپی
هـــیچ شـــتێک نـــەیکردبێ مـــات و کپـــی
ســـەوزەکەی دێنێتـــە بـــەر چـــاوان وڵات
ئـــەو دەمـــەی فەسڵـــی بـــەهاری جـــووانی هـــات

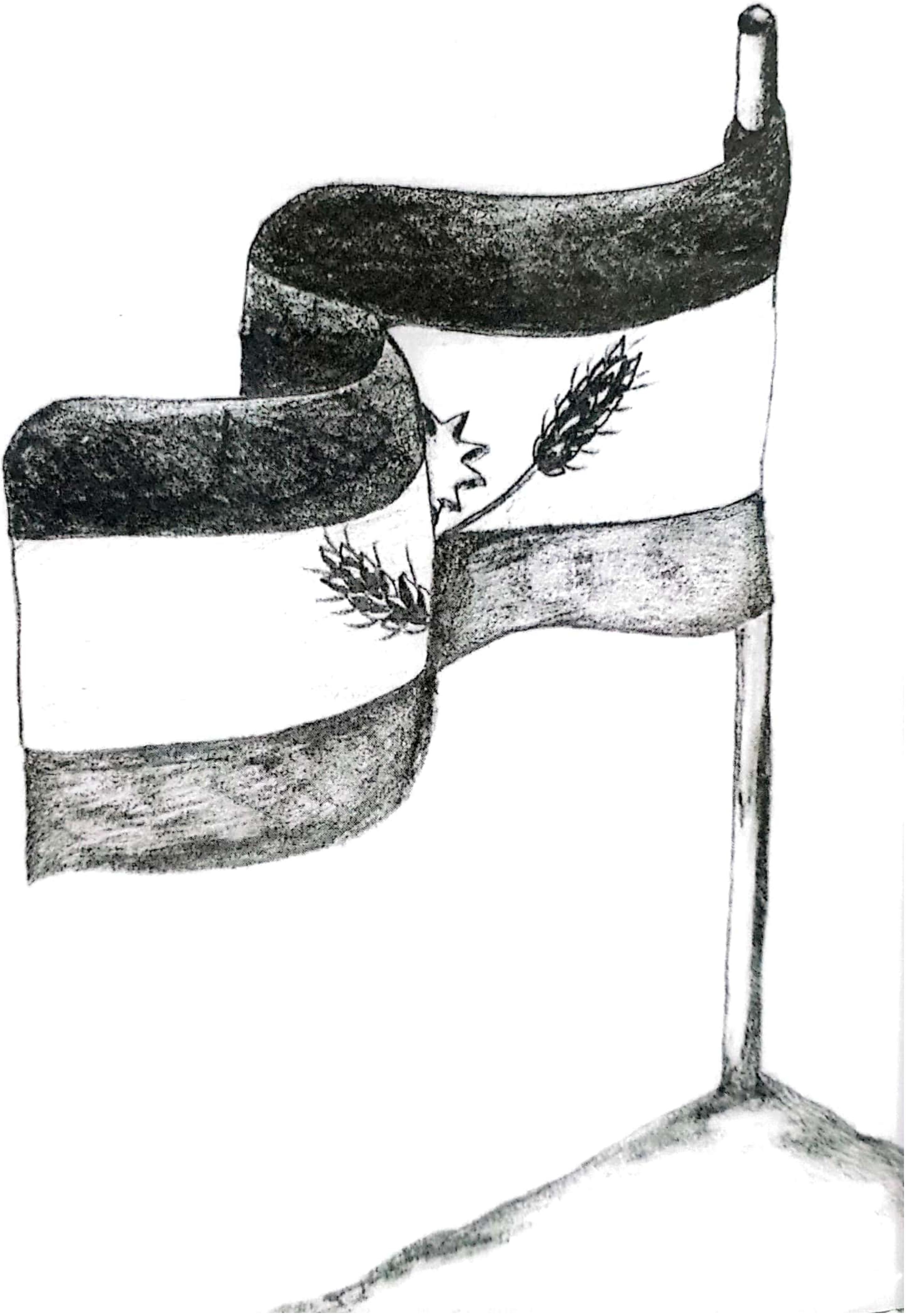

CamScanner

تیشــــکی ڕۆژی کـــورد لـــە ژێـــر هـــەوری ســـیا
هاتــــە دەر ئـــــەنگاوتی وا لووتکــــەی چیـــــا
دوو گوڵـــی گـــەنمیش دەڵـــێ هـــەر کشـــت و کـــاڵ
زۆر بکـــەن، مشـــتی بکـــەن عـــەمبار و چـــاڵ
پێـــت دەڵـــێ نـــووکی قەڵـــەم: نـــووکی قەڵـــەم!
زۆر لـــــە شـــێر باشـــــتر دەپـــاریزێ عەلـــــەم!
(مەهاباد- ١٣٢٤)

CamScanner

ڕێبەندان و شاعیر

ڕێبەندان! دیسان هاتیەوە سەرمان
ڕەقمان هەڵێنی دیسان لە سەرمان
بە سۆزی زریان پیاوی دەکەی سڕ
بە کرێوە و باکوت ئاژەڵ دەکەی قڕ
ڕێ و بان دەبەستی بە بەفر هەموو
لەبەر پەساران هەڵدەنێی ڕنوو
پڕووشە و مژ و کەڕەسیسەکەت
تەپ و تومان و هەوا پیسەکەت
پێیەوە هەزار ئازار و ئاهۆ
کۆخە و هەڵامەت، لەرز و چەق و چۆ
کە تۆ تەشریفی ناشەریف دێنی
دڵی گەلی کورد دادەخورپێنی
ماشین و ڕێگای ئیسفالتی نیە
بەو سارد و سۆڵە عیلاجی چیە
بە هەچەهەچی کەرێ، چۆن باری
لادێیی کوردی دەگاتە شاری؟

CamScanner

هەژار لێی دەبڕێ ئاوردوو و زمهەڕ
کۆرووژمەی دەکا فەقیر، ماڵان گەڕ
سەر دەنێنەوە پیر و نۆجووان
بێ پەرستار و بێ‌داو و دەرمان
بەخێر نەهاتی مانگی مژ و تەم
دێنی بۆ ئێمە گەلێک دەرد و خەم

ڕێبەندان:

شاعیر! ماڵ شێواو! بۆ دژ داماوی؟
گێژی، خەواڵووی،شێتی، خەرفاوی؟
بۆچی تۆ ئاگات لە دنیا نیە؟
بۆچی نازانی دەنگ و باس چیە؟
بۆ بە من دەڵێی قسەی سوێر و تاڵ؟
بۆچی نازانی بێ خەبەر! ئەو ساڵ
زریانم هێنای بۆ کورد ئازادی
شەماڵم هێنای بۆ ئێوە شادی
مژی من هات و مژی هەژاری
ڕەواند یەکجاری لە کوردەواری

بە کەڕەسیسە و پرووشە و سیخوار
ئاواتی کۆنی کوردم هێنا خوار
لە ڕۆژی مندا کورد بە ڕووسووری
هەڵی بژاردووە ڕەئیس جەمهووری
جا ئەو جار باوی کوردی دێتەوە
ئاسوودە دەبێ، دەحەسێتەوە

شاعیر:

گیانی شاعیرت دەکەم بە قوربان
وا هاتووی ئەو ساڵ مانگی ڕێبەندان!
دەک بەخێر هاتی قەدەمت پیرۆز
بە قوربانت بێ جێژنەکەی نەورۆز
ڕۆژی تۆ جێژنی گەورەی کوردانە
ناوت دەرمانی ژان و دەردانە
ئەو ساڵ بەهارە بۆ ئێمە زستان
بمری دوژمنی کورد و کوردستان

هەواری کرماویلە- ۱۳۲۵

دایکی نیشتمان

لە کاتی نیوەشەودا بوو، شەوێ دی
ژنێکی پیر و ڕەشپۆشم لە خەو دی

بە پارێز چوومە پێش لێی و گوتم پێی:
چکارەی دایەپیرە، پێم بڵێ کێی؟!

لەبەر چی وا دژ و داماوی دایە؟!
چ قەوماوە کەوا شێواوی دایە؟!

چیە؟ چۆنە لەبەر تۆدا جلی ڕەش؟
سەر و شان و ملت بۆ ناوەتە هەش؟

گوتی: «نازانی ڕۆڵەی هیچ نەزانم
ئەمن کێم ڕۆڵە! دایکی نیشتمانم

لە تاوی ئێوەیە وا مات و گرژم
لە سوێی ئێوە دەسووتێم و دەبرژم

دەبینم ئێوە داماو و هەژارن
کز و خەمبار و زار و لێو بە بارن

منیش بۆیە پەرێشان و پەشێوم
دەبینی باری خەم نیشتووە لە لێوم

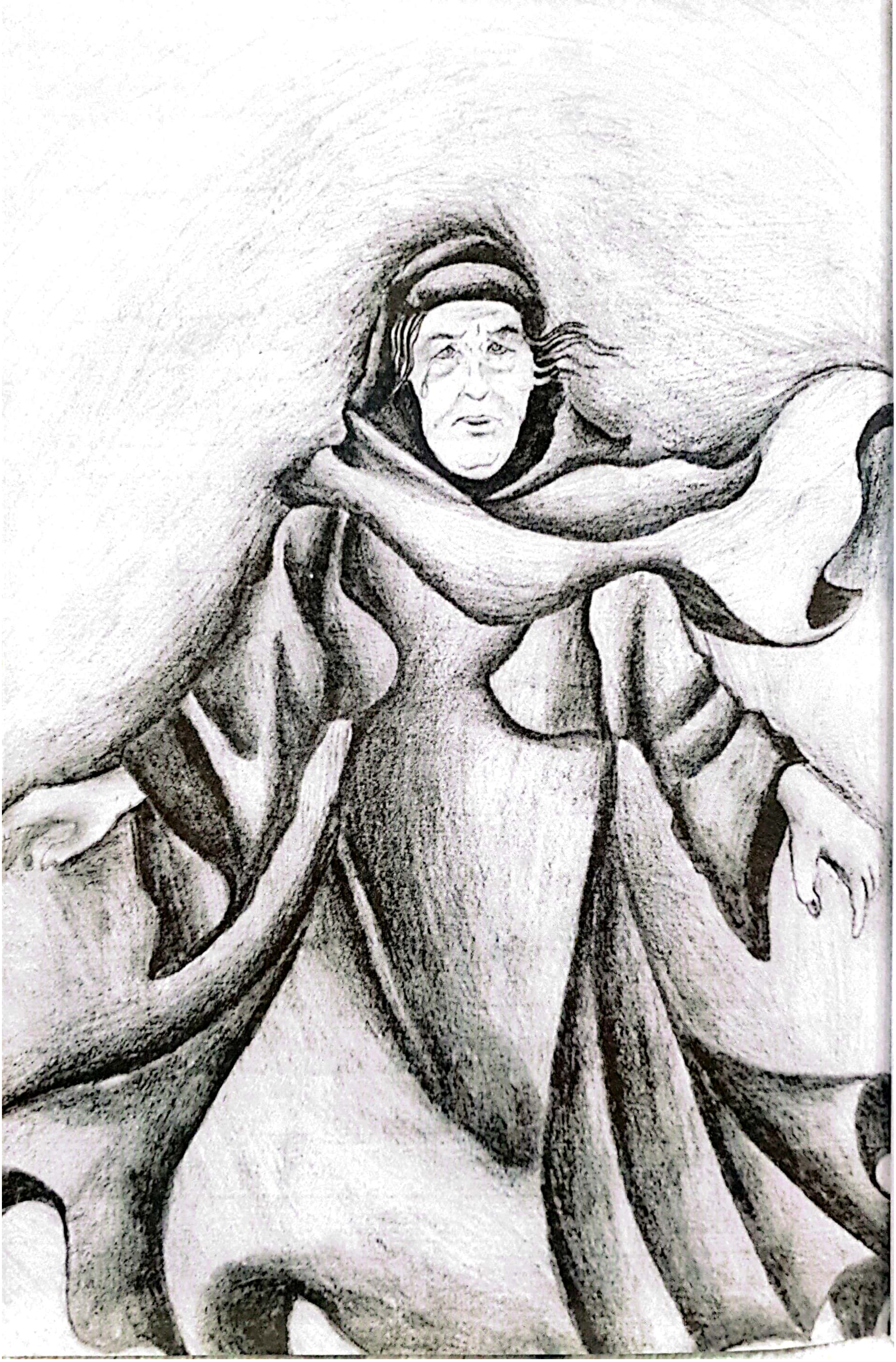

نەخۆشـــن ئێـــوە، بۆیـــە مـــن نەخۆشـــم
ئەســـیرن ئێـــوە، بۆیـــە ڕەش دەپۆشـــم»
بـــە قوربانـــت دەبم ئـــەی دایکـــی دڵســـۆز
مەبـــە چیدیکـــە تـــۆ دڵـــتەنگ و ئاڵـــۆز!
تەماشـــا کـــە کـــوڕی تـــۆ شـــادن ئێســـتا
هـــەموو سەربەســـتن و ئـــازادن ئێســـتا
«دەزانم ڕۆڵـــە گیـــان خەڵـــکی مـــەهاباد
لـــە ژێـــر دەســـتی کـــران ڕزگـــار و ئـــازاد
بـــەلام ڕۆڵـــەم بـــرای ئێـــوە لـــە ســـەقز
تەماشـــاتان دەکـــەن دامـــاو و ســـەر کـــز
چ شـــەرمە کـــاری ئێـــوە پێکـــەنین بـــێ
بـــەلام کـــاری ئـــەوان گریـــان و شـــین بـــێ
ئەگـــەر پێـــت خۆشـــە جلکـــی ڕەش نەپۆشـــم
بکـــەن ئـــازاد کـــوڕانی دیم و خۆشـــم»
لەبـــەر خـــۆت دارنـــە دایـــە جلـــی ڕەش!
دڵـــت روون بێتـــەوە! کوڵـــمەت ببـــێ گـــەش!
هەنیســـکان بـــەس بـــدە چیـــدی مەکـــە شـــین
ببینـــە بـــەیرەقی ســـوور و ســـپی و شـــین

CamScanner

ببینـــــە «پێشـــــەوای» مەشـــــهووری ئێمـــــە!

ببینـــــە تـــــۆ ڕەئـــــیس جـــــەمهووری ئێمـــــە!

ببینـــــە هێـــــزی پێشـــــمەرگە و بزانـــــە!

کـــــە نـــــووکی نێـــــزە شمشـــــێری ئەوانـــــە

لـــــە ژێردەســـــتی دەکـــــا ڕزگـــــار و ئـــــازاد

تـــــەواوی کـــــوردەواری وەک مـــــەهاباد

مەهاباد- ١٣٢٤/١١/١٢

بلوێری شوان

نیوەشـــەوە، دنیـــا خـــامۆش
دێتـە گـوێم ئاهـەنگێکی خـۆش!
ئاهـــەنگێکی گیـــان پـــەروەرە
شـــادیهێنە، خەفەتبـــــەرە
ئاهـــــەنگێکی دڵـــــنەوازە
تـــارە؟ یۆڵـــۆنە؟ یـــا ســـازە؟
نـــا... نـــا... ئاهـــەنگی بلـــوێرە
جـــا وەرە گـــوێی بـــۆ رادێـــرە!
هەزار خۆزگەم بە خـۆت شـووانە!
کـــە بـــەو مانگەشـــەوە جووانـــە
دانیشـــتووی لـــە ڕژد و هەڵـــدێر
پەنجـــە دەبزێـــوی لـــە بلـــوێر
دەگـــەڵ تەبیعـــەت هـــاودەمی
شـادی، بەکـەیفی، بـێ خـەمی
ئاغـــاش بـــە نۆکـــەر نـــاگری
وەک مـــن لـــە داخـــا نـــامری
وەرە شـــووانە هـــەموو شـــەوێ!
نیوەشـــەوێ، کـــاتی خـــەوێ
لـــەو کێـــو و نواڵـــە زەنـــوێرە
تـــێ توورێنـــە لـــەو بلـــوێرە!
لـــە ســـەر ترۆپکـــی ئـــەو کێـــوە
پەنجـــە لـــە بلـــوێر ببزێـــوە
بـــا کێوەکـــە دەنـــگ داتـــەوە
شـــاعیریش خـــەو بیباتـــەوە

هەواری کرماویلە- ١٣٢٥

CamScanner

ڕۆژگاری ڕەش

ئەو ساڵ جێژنەمان تاڵە!   دوژمنی زاڵم زاڵە
لاو جێیان سیاچاڵە   دەستی دۆیان بەتاڵە
گاڵتە و گەپ و پێکەنین   شەوداوەت و هەڵپەڕین
جێگای خۆیاندا بە شین   دیسان خەمیان دابەشین
پۆلی جووان و نەشمیلان   دەستەی دەسماڵ تەنزیلان
ئەوساڵ ناچن بۆ دیلان   نەنگە دیلان بۆ دیلان
بڕا نانی سەرخوانان   گرا لاوی گوێسوانان
کاڵ بۆوە پەنجەی جووانان   کوانێ گەمەی جێژووانان؟
وەپاش کەوت خەباتمان   داگیراوە وڵاتمان
تێپەڕی ڕۆژی هاتمان   ڕووخا کۆشکی ئاواتمان
نەهاتی و تەنگانەیە   باو، باوی بێگانەیە
خەزری ئەو یەکانەیە   لێمان لە بەهانەیە
بووینە دیل و یەخسیر   وڵاتمان کرا داگیر
ڕاوکەر بوونەوە نێچیر   یۆسف خرانە ناو بیر
حکوومەت نیزامییە   تۆزێک ئازادی نیە
ئامانجی دوژمن چیە؟   قڕکردنی خەڵکییە

CamScanner

کە شەو داهات دیژبانی   لێمان دەچتە سەربانی

تفەنگی لەسەر شانی   بۆتە ڕۆستەمی سانی

دەڵێ فەرمووی فەرماندەر   لە شامەوە تا سەحەر

هەر کەس لە ماڵ هاتە دەر   «کلکش بکن پسر»

داخرا دەرکی ڕۆژنامە   شکاون نووکی خامە

کوردی نووسین حەرامە   دوژمن دەڵێ بێتامە

دڕان کاغەز و دەفتەر   گیران شاعیر و نووسەر

کۆمەڵێک بوون دەربەدەر   کۆمەڵێکیش دەس بەسەر

خوێندن بە زمانی خۆمان   سووچ و تاوانە بۆمان

چاپخانە و بڵیندگۆمان   بوونە بەردی بن گۆمان

لە لایەک قات و قڕە   لە لایەک کوشت و بڕە

هەموو کەس حاڵی شڕە   دوژمن نان و دۆ بڕە

ئاژان وەکوو سەگی هار   دەخولێتەوە لە ناو شار

درۆزن و ڕیاکار   دز و جەردە و بەدکردار

بەرتیل خۆر و گورگەمێش   وەک سەگی سەر خۆڵەمێش

چەنە سووک و دەم لە پێش   بە فیشاڵ و کێشەکێش

ئەمنیە وەک داڵ و قەل   بڵاو بوونەوە ناو گەل

کێ ئازایە بڵێ لەل!   هەتا بیکەن شێت و شەل

بۆ خۆیان پێ ڕادەگەن   خەڵکی لە کونەڕەش دەکەن

تاپشووی دێ لێی دەدەن   بە قەمچی وەک خەرەزەن

لە پیاوی ئازا و سەرکەش   لە زەحمەتکێشی بێ بەش

ئاخنراوە کونەڕەش   نابینی کەسێ ڕووگەش

دەستیان کرد بە ڕەش بگیر   ناپارێزن جووان و پیر

دێ زڕەی کۆت و زنجیر   هەر لێمان دەسوون شمشیر

پیاوی مازاد و ماڵیات   دەسوورێتەوە دێهات

دەستێنن دەغڵ و داهات   لە کرمانج و ئاغاوات

ئاغا زانی ئەو جارە   ئەو قەندە ژەهری مارە

پێش‌بینی کاک هەژارە   ئێستا شەق بە خەروارە

قەندی بە زاری تاڵە   دەدا باجی پێنج ساڵە

چاو لێ‌پۆشین مەحاڵە   کار ئێستا بە گۆپاڵە

نۆشی گیانی بێ هەی گۆڕ   گێژی، گەوجی، لەخۆگۆڕ

با هەر سەری بکا شۆڕ   بۆ دوژمنی مچ و مۆڕ

بە قەند و شەکر و کووتاڵ   بۆ ئێمەی دێنا ڕاماڵ

ئێستا کەوتووە وەک سیپاڵ   لە گشت لا دەیدەن ڕەپاڵ

سواریان کردن پیادە — جامیان کردن بێ بادە
داریان کردن ئامادە — شەهید کران «بەگزادە»
لە سەقز و لە بۆکان — شین و شەپۆڕە و گریان
تێکۆشەر لە دار دران — قارەمان لە ناو بران
لە چووارچرای مەهاباد — لە کانگای بیری ئازاد
دەستی ڕەشی ئیستیبداد — چەقاندی داری بێداد
لە کاتی نیوەشەوا — لە جەنگەی شیرین خەوا
کرا کاری نارەوا — لە دار درا پێشەوا
ڕۆڵەی وەفاداری کورد — پێشەوای ئارام و ورد
بۆ کورد ژیا، بۆ کورد مرد — گیانی فیدای گەلی کرد
زانا بوو، کوردپەروەر بوو — پێشەوا بوو، ڕابەر بوو
هەر کورد نەبوو، بەشەر بوو — خەمی خەڵکی لەبەر بوو
بۆیە دێوی ئیستیعمار — کۆنەپەرستی زۆردار
زاڵم، خوێنڕێژ، بەدکردار — بۆیان ئامادە کرد دار
ڕۆڵەی کوردی بلیمەت — نەترسا لە دار و پەت
پشتی نەکرد لە میللەت — وا دەبێ زیپک و هیممەت
بەلام کوردە نابەزێ! — بەو زەبرانە ناتەزێ!

لە ڕقان لێو دەگەزێ   کە سووار بوو دانابەزێ
داخدارە، خوێنی دیوە   بێدارە، خۆی ناسیوە
لە دوژمن ڕاپەڕیوە   باسکی لێ هەڵماڵیوە
بەکار و توند و تۆڵە   خۆی ساز دەکا بۆ تۆڵە
ورد دەکا وەک پڕپۆڵە   تاج و تەختی ئەو زۆڵە
کوڕ و کچ و پیاو و ژن   ئێستا لێوان دەکرۆژن
دەڕۆستیان نایە دوژمن   دەیئەنجنن، دەیکوژن

گردبداغ- ١٣٢٦

فرمێسکی گەش

قــەت لــە دنیــادا نــەبوو بێجگــە لــە ناخۆشــی بەشــم!
مــات و دامــاو و پەشــێو و بێکــەس و چارەڕەشــم!
ســەردەمێک ئــاوارە بــووم و مــاوەییەکیش دەس بەســەر
نەمدی رووی ئاسوودەیی، هەر تووشی گێرە و قەرقەشم!
دابی کــوردی وایــە، کــەس لاگــیری لێقــەوماو نیــە
بــۆچی ســەرکۆنەی بکــەم لــێم زیــزە یــاری مەهوەشــم!
تیغــی بێمــەیلی و جــەفای ئــەو نازەنینــە دڵــڕەقە
جەرگی لــەت کــردم بــە جارێــک ئەنجنیویــە سینەشــم!
کوشتمی و شەش خانی ئوممێدی لە من گرتن حــەریف
مــۆرە هەڵــداوێم و بێهــوودە بــە هیــوای دوو شەشــم!
نــابینی زەردە لەســەر لێــوی کەســێ لــەم شــارەدا
گەر خەم و دەردی دڵــی خۆمیــان بــە ســەردا دابەشــم!
خۆشەویســتی گۆشــەکەی تــەنیایی هــەر ئەژنۆکەمــە
بۆیــە ڕۆژ و شــەو وەهــا گرتوومەتــە نێــو باوەشــم
نایەڵــێ دوژمــن بــە ڕەنگــە زەردەکــەی مــن پێکــەنێ
تــا دەمــی مــردن ئــەمن مــەمنوونی فرمێســکی گەشــم
شــاعیرێکی ڕاســت و یــەک ڕووم و فیــداکار و نەبــەز!
کوردە! موحتاجی محەک نیم، زێڕی بێ غەلل و غەشم!

شیلان ئاوی - ١٣٢٧

CamScanner

CamScanner

بەغدا نیوەی ڕێیەت بێ

خاین، خوێڕی، درۆزن، بەدفەڕ، شەڕانی، سەرشۆڕ!
پیاوکوژ، تاوانبار، ڕووڕەش، ناکەس، ملهوڕ، دیکتاتۆڕ!
خەڵکی ئێران بە دەس تۆ کرابوون زیندە بەگۆڕ
دەبڕۆ ئەی شاهی خاین، بەغدا نیوەی ڕێیەت بێ!

ئەی دوژمنی ئازادی، ئەی نۆکەری ئیستیعمار!
بە دەس تۆ چوونە سەر دار، مەزن، پێشەوا، سەردار
بە دەستووری بێگانە دەسووڕا چەرخی دەربار
زاڵ بوو بەسەر دەربارا پاڵە، جووتێر، کرێکار
دەبڕۆ ئەی شاهی خاین، بەغدا نیوەی ڕێیەت بێ!

کەی سێبەری خودا بووی؟ ئەی سێبەری نەهاتی!
لە سایەی تۆدا دیمان شەڕ و گرانی و قاتی
لە خزمەت باوکی خۆتدا لە پیاو کوشتن ڕاهاتی
هەر کە خەڵک لێت ڕاسا، بۆی دەرچووی و هەڵاتی
دەبڕۆ ئەی شاهی خاین، بەغدا نیوەی ڕێیەت بێ!

پشتت لە میللەت کردووە، پەنات بردووە بۆ دوژمن
بەدرەقەی ڕێگای تۆ تووک و نزای پیاو و ژن بێ!

CamScanner

دوژمــنی گــەل هەمیشــە بــە مــەرەدی شــا دەچــن
هــەر دیکتــاتۆر تێدەشــکێ! هــەر گــەلن ڕزگــار دەبــن!
دەبڕۆ ئــەی شــاهی خــاین، بەغــدا نیــوەی ڕێیــەت بــێ!
گزیری گوێ لە مست بــووی، تــۆ بــۆ شــیرکەتی نــەفتی
کلکــی ئاغــات کێشــراوە، بۆیــە هێنــدە کەنــەفتی
پێمانــەوە نووســابووی، هــەر وەکــوو قیــل و زەفــتی
نەکــەی بگەڕێیــەوە! «حــالا کــە رفــتی، رفــتی»
دەبڕۆ ئــەی شــاهی خــاین، بەغــدا نیــوەی ڕێیــەت بــێ!

مەهاباد- ٢٥ی گەلاوێژی ١٣٣٢

CamScanner

ئامێزی ژن

جـــاران پەناگـــەی شـــەوانم ئـــامێزی ئـــاوەڵای ژن بـــوو
گـــەرمی و نـــەرمی ئـــەو ئـــامێزە مایـــەی حەســـانەوەی مـــن بـــوو
دەردی ژیـــان، ڕەنجـــی خـــەبات مانـــدوو بـــوونی ڕۆژی نـــاخۆش
بـــە شـــەو لـــە ئـــامێزی ئـــەودا هـــەمووم دەکـــردن فـــەرامۆش
نیگـــای چـــاوی، بـــزەی لێـــوی بـــرینی دەکـــردم ســـاڕێژ
بـــرینی ئـــەو دڵـــەی، دوژمـــن بـــە تـــیر دەیکـــرد دابێـــژ دابێـــژ
نـــازی، تـــۆرانی، زیزبـــوونی لاواندنـــەوەی، ئاشـــت بوونـــەوەی
هەموو لە جێی خۆی شیرین بوون زۆر ســـەختە لـــە بیرچوونـــەوەی
بەڵـێ ســەختە، یـەکجار ســەختە دووری لـــــە ژن، نـــــامرادی
بـــەڵام لـــە ژن خۆشەویســـتتر لـــە لای مـــن، ئـــەتۆی ئـــازادی!

CamScanner

ترۆپکی ڕزگاری

ڕێبـــوارێکم ئـــازا و بـــە زیبـــک و زاکـــوون
دەبـــرم چـــۆڵ و چیـــا و پێدەشـــت و بێـــروون
بەرهەڵســـتم دەکـــەم هـــەپروون بـــە هـــەپروون
دەڕۆم بـــەرەو ئاســـۆ، بـــەرەو ئاســـۆی ڕوون!
دەڕۆم دەڕۆم تـــا ترۆپکـــی ڕزگـــار بـــوون!

کەنـــد و کۆســـپ هـــەنگاوم پـــێ ناکـــا شـــل
بێتـــە ســـەر ڕێم هـــەزاران گابـــەردی زل
بـــە هێـــزی شـــان و بـــاهۆ پێـــی دەدەم تـــل
دەڕۆم بـــەرەو ئاســـۆ، بـــەرەو ئاســـۆی ڕوون!
دەڕۆم دەڕۆم تـــا ترۆپکـــی ڕزگـــار بـــوون!

پـــێم گرتـــەوە، دەرچـــووم لـــە دارە- دارە
ڕێم گرتـــەوە ڕێگـــای «قـــازی» و «ئـــاوارە»
نامترســـێنێ گوللـــە، پـــەتک، ســـێدارە
دەڕۆم بـــەرەو ئاســـۆ، بـــەرەو ئاســـۆی ڕوون!
دەڕۆم دەڕۆم تـــا ترۆپکـــی ڕزگـــار بـــوون!

بـــەو خوێنانـــەی لـــەو ڕێبـــازە ڕژاوە
گوڵـــی ئاڵـــی سەربەســـتی کـــورد ڕواوە!
منـــیش بـــە دڵـــی پـــڕ لـــە هیـــوا و بـــڕواوە

دەڕۆم بـــەرەو ئاســـۆ، بـــەرەو ئاســـۆی ڕوون!
دەڕۆم دەڕۆم تـــا ترۆپکـــی ڕزگـــار بـــوون!
ڕۆڵـــەی کـــوردم فێـــری هـــەوراز و لێـــژم
تـــا زۆر بـــڕۆم زیـــاتر ئـــارەق بـــڕێژم
کـــورتتر دەبـــێ ڕێگـــای دوور و درێـــژم
دەڕۆم بـــەرەو ئاســـۆ، بـــەرەو ئاســـۆی ڕوون!
دەڕۆم دەڕۆم تـــا ترۆپکـــی ڕزگـــار بـــوون!
نارەومـــــەوە لـــــە داوەڵ و تارمـــــایی
زۆرم دیـــــوە بـــــوولێڵ و تاریکـــــایی
دێـــنم بـــەو شـــەوگارە ڕەشـــە دووایـــی
دەڕۆم بـــەرەو ئاســـۆ، بـــەرەو ئاســـۆی ڕوون!
دەڕۆم دەڕۆم تـــا ترۆپکـــی ڕزگـــار بـــوون!
مـــن پـــەروەردەی بـــن ســـێبەری ئەشـــکەوتم
گـــەلێک جـــاران لـــە چـــاڵاوی ڕەش کـــەوتم
هاتمـــە دەرێ، هـــەدام نـــەدا، نەســـرەوتم
دەڕۆم بـــەرەو ئاســـۆ، بـــەرەو ئاســـۆی ڕوون!
دەڕۆم دەڕۆم تـــا ترۆپکـــی ڕزگـــار بـــوون!

CamScanner

کاروانی خەبات

زەردە پەڕی، سوور بوو ئاسۆ | خەریک بوو سێرە هەڵگیرێ
لەباتی قاسپە قاسپی کەو | دەهات قرمژنی شێست تیرێ
ئاوری بەردەدا لە بەندەن | گڕی خومپارە و بازووکا
کام گوڵ گەش بوو، کام گیا وشک | بەو بڵێسە هەڵدەپرووکا
داوەستا لەو خڕ و شیوە | دووکەڵ و بۆگەنی بارووت
نەمامی ناسک و ساوا | بە دەسڕێژ دەبوونە بزووت
دەیشێلا هەڵاڵە و سوێسن | ناڵچەی پۆتینی ژاندەرم
نێرکی بیزا و مەندۆکی تەڕ | دەپەڕین بە گوللەی گەرم
کێوی لە حەوەت کێوان تەقین | هەڵۆ دای لە شەقەی باڵان
کەرویشک تەماڵی هەڵگرت | ڕێوی خوشی بۆ کەندالان
کۆترە شینکەی قەدی شاخی | لوور بوونەوە ناو ئەشکەوت
سوێسکە لە بن بنچک خزا | چۆلەکە لە جریوە کەوت
خۆی لە ڕەندۆلان هەڵکێشا | لە ترسان مار بە پەلەپەل
لە پەڕپەڕۆچکەی ئاسمانێ | دیاری دا تارمایی خەرتەل
هەر چووار تەنشتی گیرابوو | لە سەنگەرێکدا بە تەنێ
ئەو لاوەی بەڵێنی دابوو | هەتا مردن چەک دانەنێ
پشوو سووار و گەروو وشک | گەرم ببوو چەکی دەستی
بەڵام هێشتا نەلەرزیبوو | دڵی پڕ لە هیوا و هەستی
هەرچەندە ئاڵقەی گەمارۆ | هەروا دەهات تەنگتر دەبوو

CamScanner

ئەستێرەی هیوای دەدرەوشی تا وەخت درەنگتر دەبوو
پەندی کوردانەیە و کۆنە کە شەو قەڵای میرانە
هەروا تاریکان پەیدا با دڕی پێ‌دەدان شێرانە
ڕووناکبیریکی تا ئیمڕۆ دەچوو بەرەو ئاسۆگی ڕوون
ئێستا هیوای بە بوولێڵ بوو بۆ لە گەمارۆ دەرباز بوون
بڵێسەی دا لوولەی چەکێک تێک هەڵگلا لاوچاکی کورد
ئەفسەرێک بە خۆی قیژاندی: «بە پیش! بە پیش! گلولە خوردا!»
لە بن پەسیوان دەرپەڕین هێزی ڕەش و ئەهریمەنی
دێرا بە خوێنی شەهیدێک «کوردستان» مێرگ و چیمەنی
دیسان خوێنی قارەمانێک نەخشاندی ڕێگای ڕزگاری
دیسان لاپەڕێکی ڕەشتر کەوتە سەر مێژووی زۆرداری
دووانیگای بریە لای ئاسۆ بە مۆلەق ڕاوەستا چاوی
شنەبای شەو هات ئەسترِی وەک پەنجەی جووانێک جوواناوی
لە ناو خوێندا دەتلێتەوە لاوی بە زیپک و بە سبات
بەڵام هەروا دەچێتە پێش بێ وچان کاروانی خەبات

ڕێبەندانی ١٣٥١

CamScanner

ناڵەی جودایی

گــوێم دەیــە ئــەی دیــدە مەســتی قیــت و قــۆز!
تـــا بناڵـــێنم وەكـــوو بلـــوێر بـــە ســـۆز!
نابـــێ قـــەت ناڵـــەی جـــودایی بـــێ ئەســـەر
جـــا چ نـــەی بیكـــا چ پیـــاوی دەربـــەدەر
بۆیـــە ناڵـــەم تێكەڵـــی نـــەی كـــردووە
شـــیوەنێكم پێیـــە، نـــەی نـــەیكردووە!
لـــێم گـــەڕێ! بـــا دەربـــڕم ســـۆزی دەروون
لـــێم گـــەڕێ! بـــا هەڵـــوەرێنم ئەشـــكی ڕوون
شـــیوەتی مـــن شـــیوەنی ئینســـانیە!
بـــانگی ئـــازادی و گـــرووی یەكســـانیە!
شـــیوەنی مـــن شـــینی كـــوردی بێبەشـــە!
ئـــەو گەلـــەی حاشـــا دەكـــەن لێـــی و هەشـــە!
بـــا لـــە زارم بێتـــە دەر پشـــكۆی شـــیعر
بـــا فراوانتـــر بكـــەم ئاســـۆی شـــیعر
پارچـــە گۆشـــتێكە دڵـــی مـــن ڕوو نیـــە
ناڵەناڵـــی مـــن درەنگـــە، زوو نیـــە

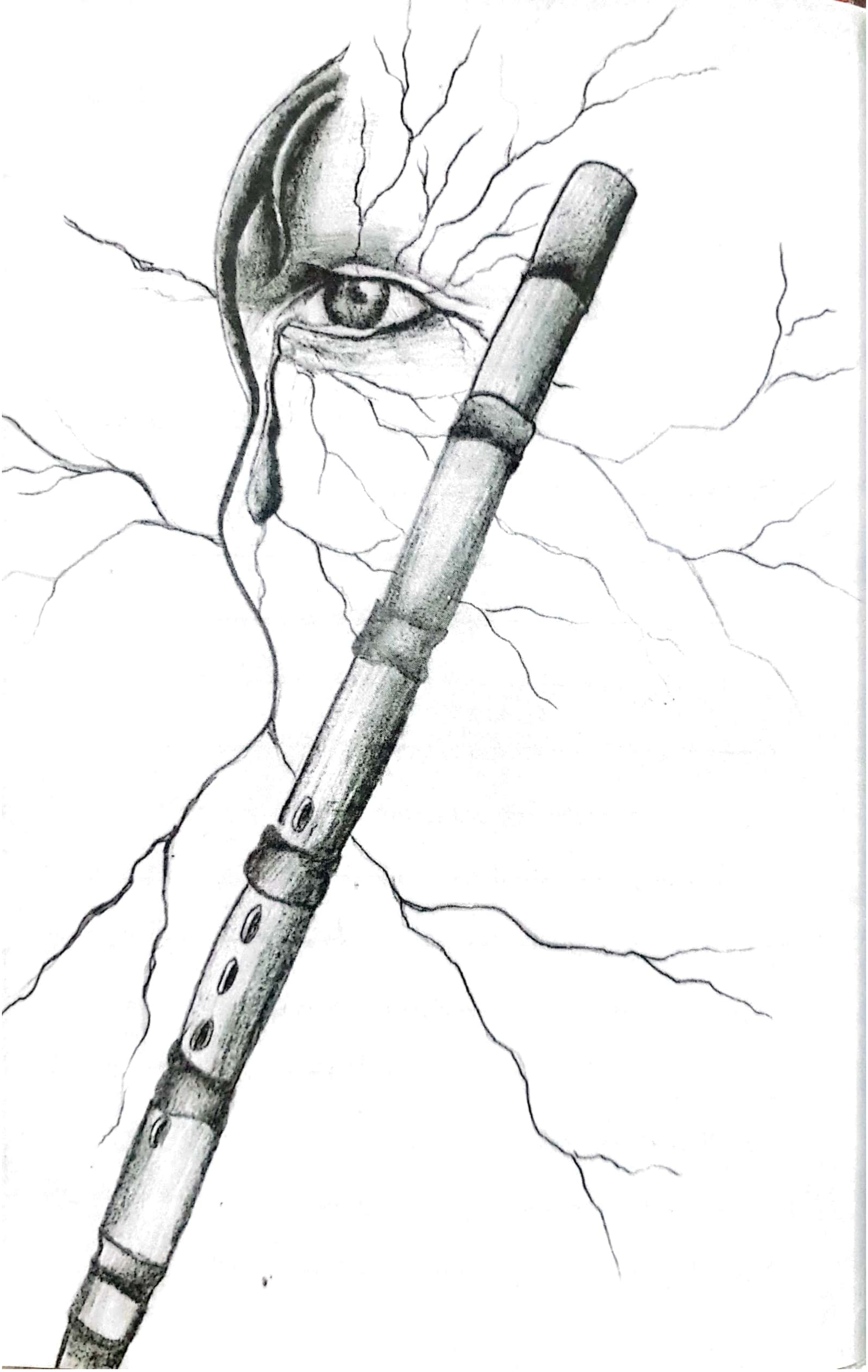

CamScanner

دەردی دووری، دەردی دووری، کوشـــــــــــتمی!

دەردی وشـــــیاری و ســـــەبووری کوشـــــتمی!

یـــــادی یـــــاران و وڵاتم ڕۆژ و شـــــەو

لێــی حــەرام کــردم قــەرار و خــورد و خــەو

خــەم ڕەوێنێــک لێــرە مــن ناکــەم بــەدی

چــۆن پــەنا بــۆ مــەی نەبــەم ســاقی ئــەدی؟!

نــابینم خــاک و وڵات و شــاری خــۆم

نــابینم ناســیاو و دۆســت و یــاری خــۆم

ڕوو لــە هــەر لایــەک دەکــەم نامۆیــە بــۆم

نــابینم جــێژووان و کەونــەلانی خــۆم

شــەو دەکێشــم شــەونخوونی و بێخــەوی

ڕۆژ دەچێــژم دەرد و داخــی بێئــەوی

چــۆن نەناڵــێ ئــەو دڵــەی پــڕ هەســتی مــن؟!

چــۆن لــە ئــەژنۆ بینــەوە دوو دەســتی مــن؟!

چـــۆن نەناڵـــێ ئـــەو دڵـــە ئەنگاوتەیـــە؟!

بــەرد لــە بــەردی بێتــەوە دەنگــی هەیــە

ژانی ناســـۆری جـــودابیم چێشـــتووە

هــەرچی خۆشــم ویســتووە، جــێم هێشــتووە

CamScanner

هەڵـــبڕاوم مـــن لـــە یـــاری نـــازەنین
دەرکـــراوم مـــن لـــە خـــاکی دڵنشـــین
بوومـــــە ئـــــاوارە و پـــــەڕیوەی دوور وڵات
کەوتمـــــە نێـــو وردە داوی ڕێـــی نـــەجات
بەکرەشــــۆفارە ئـــەوی مووخـــەی چنـــیم
زێـــی مـــەم و زینـــان وڵاتی لـــێ تـــەنیم
کەوتمـــە نێـــو چاڵـــی دیلـــی وەک «مـــەمێ»
«یایـــە زیـــن» لـــە کوێیـــە هـــاواری کـــەمێ!
کووا «قەرە تاژدین»، «چـەکۆ» و «عـەرفۆ» لـە کـوێن؟!
بێنـــە هانـــام وەک پڵـــینگی چنـــگ بـــە خـــوێن
«لاس»ە شـــۆڕێک بـــووم غـــەنیمی دوژمنـــان
ئێســـتە ئـــەنگواوم بـــە تـــیری چڵـــکنان
وام بـــە تـــەنیایی لـــە نێـــو خوێنـــا شـــەلاڵ
کووانـــێ عێـــل و کووانـــێ «خـــانزاد» و «خـــەزاڵ»؟!
زۆر لـــەمێژە نارەنـــاری مـــنی نەبیســـت
هەر وەکوو «شەمزین»، «شـەم»یلـەی خـۆش ئەویست
وەک «ســـیامەند»ێ لـــە چـــۆڵ و بەنـــدەنێ
جـــەرگی لـــەت کـــردم پـــەلی دارەبـــەنێ

شەتڵــــی جووانـــــاوم مــــــنی ســــاردە بـــرین
کـــووا «خـــەج»م تــا بـــۆم بگێـــڕێ گەرمەشـــین؟!
«مـــانگی کانوونـــێ بـــە چلـــوان دەرکـــرام»[2]
وەک «بـــــرایم» لـــــەو وڵاتـــــە ڕاو نـــــرام
کـــوا «پـــەریخان» بەنـــد و بـــاوم بـــۆ بڵـــێ؟!
بـــۆ نەســـووتێم نەبمـــە پۆلـــووی ســـەر کڵـــێ؟!
ئـــەو لـــە زۆزان، مـــن لـــە ئارانـــێ دەژیم
کـــێ دەڵـــێ ئـــەمنیش وەلی دێوانـــە نـــیم؟!
کـــوردەواری ئـــەی وڵاتـــە جوانەکـــەم!
ڕۆڵـــەکەم! خێزانەکـــــەم! باوانەکـــــەم!
ئـــەی ئەوانـــەی قـــەت لـــە بـــیرم ناچنـــەوە!
ئێســـتە بمبیـــنن ئـــەرێ دەمناســـنەوە؟
ڕۆژگـــار هـــــاڕیومی وەک ئەســـــپۆنی ورد
هێـــز و توانـــای لـــێ بـــڕیوم دەردە کـــورد
بوومـــە گـــەپچاڕ و دەکـــا گاڵـــتە بـــە مـــن
ئـــەو ڕمووزنـــەی زەنـــدەقی چووبـــوو لـــە مـــن

٢- لە بەیتی برایمۆک وەرگیراوە.

ئـــەی ڕەفیقــــان، ئـــەی عـــەزیزانی وڵات!
ئـــەی بـــرای هاوســـەنگەری جەرگـــەی خـــەبات
گـــەر دەناڵـــێنم، ئـــەمن پـــەک کەوتـــە نـــیم
تێدەکۆشـــم بـــۆ وەســـڵ تـــاکوو دەژیم
کۆششـــــی مـــــن زۆر بەجێیـــــە و زۆر ڕەوا
چـــون کـــە قـــانوونی تەبیعـــەت وایـــە، وا
«هـــر کســـی کـــو دور مانـــد از اڵـــل خـــویش
بـــاز جویـــد روزگـــار وڵـــل خـــویش»
ڕێگـــە دەبـــڕم، کووانـــیٚ هـــەنگاوم شـــلە
ڕاســـتە بـــیٚهێزم، دەکـــەم ئـــەمما ملـــە
هـــەر دەپێـــوم کێـــو و شـــاخ و چـــۆڵ و دەشـــت
دێم بـــەرەو کوێســـتان، بـــەرەو بـــاخی بەهەشـــت!
دێم بـــەرەو زیـــخ و چـــەو و کانیـــاوی خـــۆم!
چـــۆن لەوانـــە وەردەگێـــڕم چـــاوی خـــۆم؟
دێم بـــەرەو ئـــەو دار و بـــەرد و بەندەنـــە!
دێم بـــەرەو ئـــەو بـــاخ و مێـــرگ و چیمەنـــە!

دێم بەرەو زورک و تەلان و کەند و لەند!
دێم بەرەو بژوێن و زەنوێر و زەمەند!
دێم بەرەو پاناوک و هەوراز و نشێو!
دێم بەرەو ئەشکەوت و زەندۆڵ و پەسێو!
دێم بەرەو بەفر و چلوورە و بەستەڵەک!
دێم بەرەو شێخاڵ و ڕیچکە و ڕەشبەڵەک!
دێم بەرەو لێڕ و چڕ و بەستێن و چۆم!
دێم بەرەو هەڵدێر و گێژ و بەند و گۆم!
دێم بەرەو هۆبە و هەواری باسەفا!
دێم بەرەو لادێ، بەرەو کانگەی سەفا
دێم ببینم نیشتمان و زێدەکەم!
دێم ببینم خزم و کاک و دێدەکەم!
دێم و دەگرم بازی بێری شۆخ و شەنگ!
دێم و دەگرم دەستی دۆی جووان و چەلەنگ!
دێم گراوی خۆم لە باوەش وەرگرم!
دێم نەهێڵم بەرهەڵست و بەرگرم!
دێم و هەڵدەمژم شنەی کوێستانی کورد!
دێم و دەچمە شەوڕنی بێستانی کورد!

دێم و ناترسم لە پەرژینی بەزی!
هەر پەری سەرکەوت و دێوەزمە بەزی!
تا بمێنێ نووری چاو و هێزی پێم!
دێم و دێم و دێم و دێم و دێم!
دێم هەتا هەمبێ بڕست و بیر و هۆش!
گەر گلاشم، کوردەواری و ئێوەش خۆش!

١٩٧٤

بەهار هەر دێ

له گیاندانا دەگـۆڕێنم: بـژی هـەر کـورد و کوردسـتان!
بـە گوللـەی دوژمنـانی گـەل، دڵیشـم بێتـە ڕاوەسـتان
پشووی دواییم دەخوێنم بۆ گوڵ و گوڵـزاری ئـەم خاکـە
لە سایەی ئەم گوڵ و گوڵـزارەیە بوومـە هـەزار دەسـتان
دەزانن زامی دیلی چەنـد بـە ئـێش و چەنـد بـە ئـازارە؟
دەبێ ڕابێین هەتا ئێمەش دەگەینـە ڕێـزی سەربەسـتان
خـەتای خۆمانـە تـا ئێسـتا کـە هـەروا کۆیلـە و دیلـین
ئەوانەی شاد و ئـازادن کـەمێ زووتـر لـە خـەو هەسـتان
نەتانـدیوە کـە ڕووبـاری خـوڕێن بـەردی دەقەڵشـێنێ!
وەهاشە هـەر کـە زۆرداری دەسـووتێنێ گـڕی هەسـتان
لـە مەیـدانی شـەڕانخێوی خـەباتی قـەڕنی بیسـتەمدا
سەرم سووڕما کە ئەسپی سووکەسواری کوردی بۆ وەستان؟!
وەڵامـی دامـەوە پیرێکـی ئـازادەی جەهاندیـدە:
خەتای سوواران نەبوو،پێش سووارەکانمان قورس و ناوەستان!
هومێدێ بەرمەدەن! ڕێگەی خەبات بگرن بڕۆنـە پـێش!
تەماشای خەڵکی تێکۆشەر بە دیکتاتۆری چۆن وەسـتان!

CamScanner

CamScanner

هــەتا کــەنگێ سیاچاڵــی بەســامی دوژمــنی زاڵــم
پڕاوپڕ بێ لە ڕۆڵەی گەل، جمـەی بـێ وا لـە دەس بەسـتان؟
هەتاکەی ئەشـکی خـوێنینی کچـە کـوردی بـرا کـوژراو
لە جێی بادە و لە بەزمی دوژمنان بدرێتە دەس مەستان؟
مەترسـن ڕۆڵـەکانی قارەمـانی گـەل لـە گیانبـازی!
لـە کـۆڕی ئـەم خەباتـە بێوچانـە تاقـە یـەک کەسـتان
سەهوڵـبەندانی بێـدادی ئەگـەرچی تـووش و دژوارە
بەڵام لێم سوورە وەک ڕۆژی بەهار هەر دێ لەدووی زسـتان!
بـە خەڵـکی عالـەمی سـەلماندووە تـاریخی ئـازادی
دەبـێ زاڵـم لەبـەر تێکۆشـەران بەرداتـەوە دەسـتان!
١٩٧٧/١١/٩

CamScanner

بەهاری ئاڵ

لەمێژە ئاواتی منە ببینم ولاتی سنە
زێدی کۆن و ڕەسەنی کورد بە درێژایی تەمەنی کورد
ڕووانگەی هەزاران کارەسات بنە و مەتەریزی خەبات
شوورەی سەختی بەرەنگاری پاردەی وەختی فیداکاری
بۆسەی پێشمەرگەی کۆڵنەدەر گۆڕخانەی سوپای داگیرکەر
بچمە لانی بەچکە شێران قەلاگای تەنگانەی مێران
جێی پەیکانی تیر ئەنگێوان جێی پێکانی دەسبزێوان
خاکی نەتەوەی نەبەزم هەر گوتوویە ئەزم، ئەزم
تێرتێر بڕوانمە دیمەنی لە خۆشیانی ببم خەنی
چاو بگێڕم لە ڕژد و لێژ تا برینم ببن سارێژ
دانیشم لە بن دەوەنێ بڕوانمە مێرگ و چەمەنێ
هەڵمژم هەوای زەنوێران خۆ دەمە بەر ئاو هەڵدێران
هەڵگەڕێم بە ڕاز و زەردان بەر دەمەوە جالە بەردان
لە بان ڕەوەزان بخوێنم کەوی بەیان وەدەنگ بێنم
لەو ڕنوانە بکەم ڕەوت دوژمن بۆی نەکراون زەوت
لە مشارەیەک داگرم پێ نەتەوی کرد سەرەنگرێ

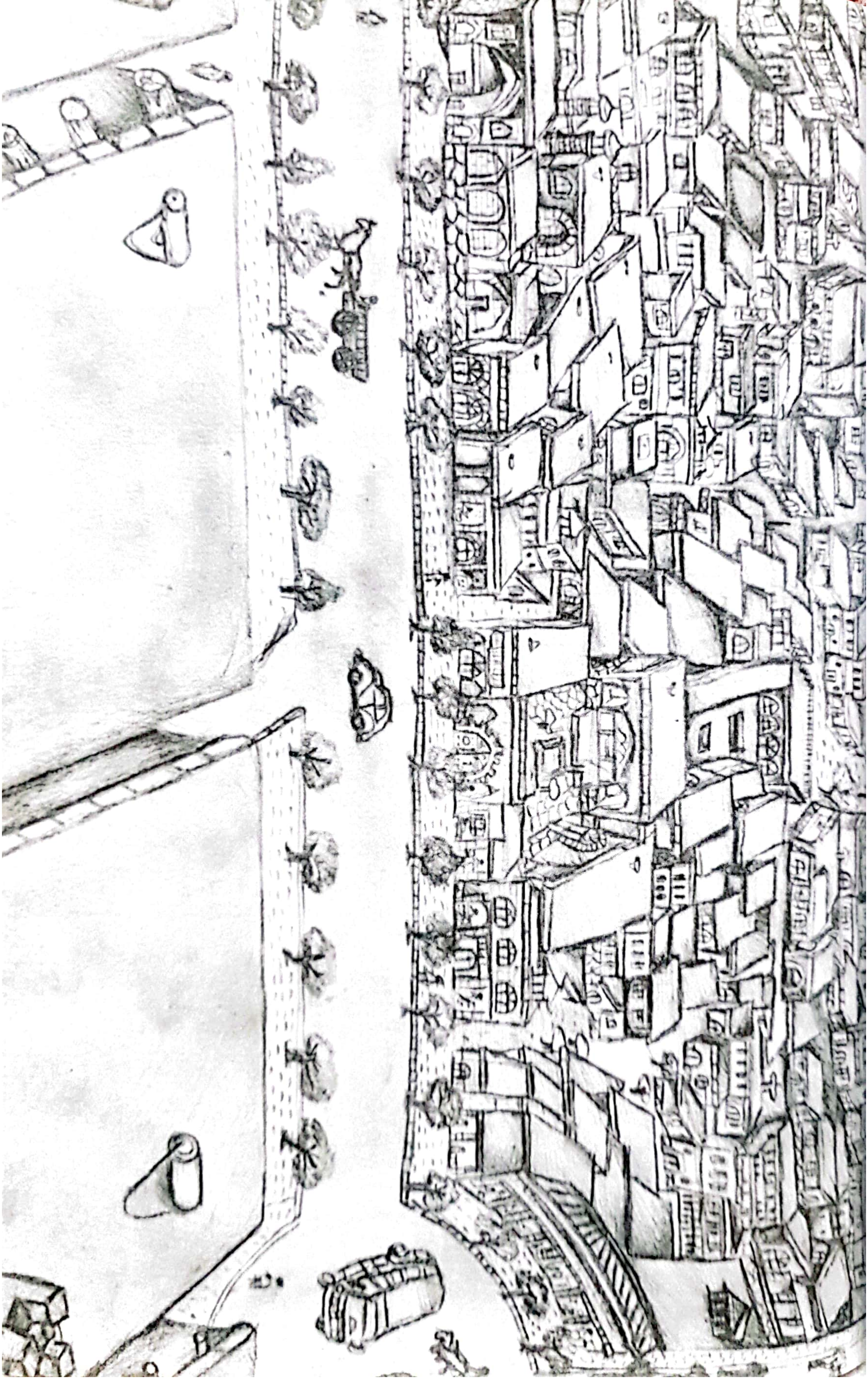

CamScanner

تـۆزی بـەردێ بکـەم بـە کـل «کە گەردوون پێـی نـەداوە تـل»
وەک گـــۆرانی هـــەورامان پێـــو پێ بنێمە سەر «پێپیلکـەی دێـو»
دانووســـێم بـــە کانیـــاوی ڕوون ڕابکشـــێم لەســـەر هەڵەســـوون
چـــەپکێ وەنەوشـــە بچـــنم دەســـکێ سوێســـنە بـــڕنم
خـۆم لـە تیشـێکی بکـەم بەنـد هەڵپســـێنم چڵـــێ گیابەنـــد
ئەشـــکەوتێ نـــەچێ لـــە بـــیرم پـــەناگا بـــوو بـــۆ بـــاپیرم
بگـــرم گـــەوە و پـــێچ و خـــەمی بچمـە سـەر دونـدی ئەسـتەمی
لەســـەر کێـــوی بـــەرزی ئـــارێز کوردســـتان بگرمـــە ئـــامێز
بـــە جـــووانی ئـــەو خۆڕســـکاوە ڕوون بنـــەوە ئـــەم دوو چـــاوە
ئـــەم چاوانـــەی گـــەلێ مـــاوە لـــە ســـوێی کوردســـتان گریـــاوە
ئەم چاوانـەی فرمێسـکیان ڕشـت بۆ کـوردێکی دوژمـن دەیکوشـت
ئـــەم چاوانـــەی داگیرســـاون هێنـد لـە شـینگایان گریـاون
چـم پـێ دەڵـێن لێـر و لـەوێ مـن کوردسـتانم خـۆش دەوێ!

CamScanner

خانه نشین

بولبولێـک بـووم لـه ڕکەیـدا بـه بـەهاری ڕەنگـین
دوور لـه گوڵـزار و لـه دیـداری گوڵاڵـه و نەسـرین
کـازیوە، بـۆ لـک و پـۆپی گوڵـی بـاخی دەفـڕیم
پـەڕ و پـۆم پێـوە نـەما نیمـە ئیتـر هێـزی فـڕین
دەسـتی ئـەو ڕاوکـەرە بـڕزێ کـه بـڕی بـاز و بڕست
سووری سـوور گـوڵ بـدەم و ڕوو بکەمـه مێرگـی شـین
مـن چریکـەم هـەموو سـووچی چەمـەنی پـڕ کردبـوو
ئێسـته نایـه لـه گـەرووم بێجگـه لـه ناڵـەی خـەمگین!
من که شـینگێڕی هـەموو سـوورە گوڵـی پەڕپـەڕ بـووم
ڕەنگـه هـەر دڕکـی پـەڕیوە لێـرە بکـا بـۆ مـن شـین!
مـن کـه بـۆ دیتـنی گـوڵ هێڵـی سـنوورم دەپەڕانـد
هـەر لەسـەر هـەق گـوتنی ڕووتـه کـرام خانەنشـین!
شـــاوەریخنه دەگـــەڕێ وا لـــه دەراوی چۆمـــەڵ
دیـنی دیـنی گوڵـه ئـەو بولبـولی دڵ پـڕ لـه ئـەوین
تـازە دڵ خەسـته و پەڕبەسـته و بێدەسـتەم مـن
وەرە دەر ڕاوکـەری دڵـڕەق لـه کـەلێن و لـه کـەمین!
تێپـەڕێ هێنـدە بـه ناخۆشـی ئەگـەر ژیـنی درێـژ
خۆزگە سەد خۆزگـه بەوانـەی کـەم و ئاسـوودە دەژیـن!

شیلان ئاوێ- ١٣٦٠

CamScanner

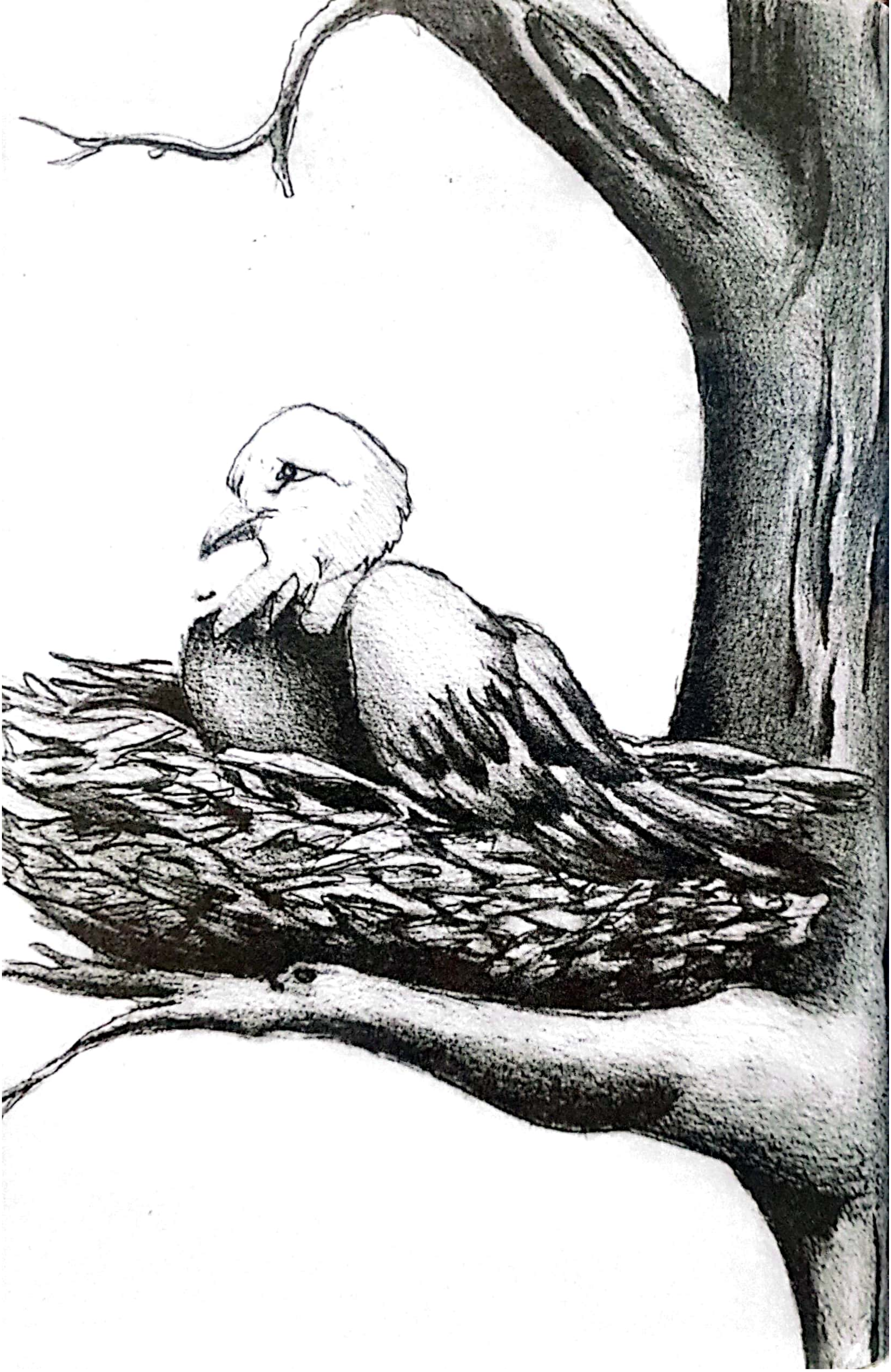

CamScanner

گریانی ڕونوو

بۆ شەهیدانی کوردی تورکیا، کە لەوپەڕی نەخۆشیدا گوتراوە.

ئـەی دایکـی شـەهیدی کـوردی! تــۆ وەکــوو چیــای ئــاگری!
لەبــەر تــەوژم و بــا و تۆفــان ســــەخت و ڕەق و پـــێداگری!
لــە ئاســت ئــەم داخ و دەردانــە بەهیمـــــــەت و خــــــۆڕاگری!
ســـەرت ســـپی و بەفراوییـــە دەروونـــــت کڵـــــی ئـــاگری!
کـــێ دەکـــا مـــەنعی گریانـــت؟ بـــۆ ڕونـــووی کوێســـتان نـــاگری!

ڕقی پیرۆز

دەمگــرێ، ئــەمما لــە گرتووخانــە ڕق ئەســتوورترم!

لــێم دەدا، ئــەمما لەســەر داوا ڕەواکــەم سـوورترم!

دەمکــوژێ، ئــەمما بــە گــژ جەللادەکــەمدا دێمــەوە!

کـــوردم! و ناتوێمـــەوە! ناتوێمـــەوە! ناتوێمـــەوە!

CamScanner

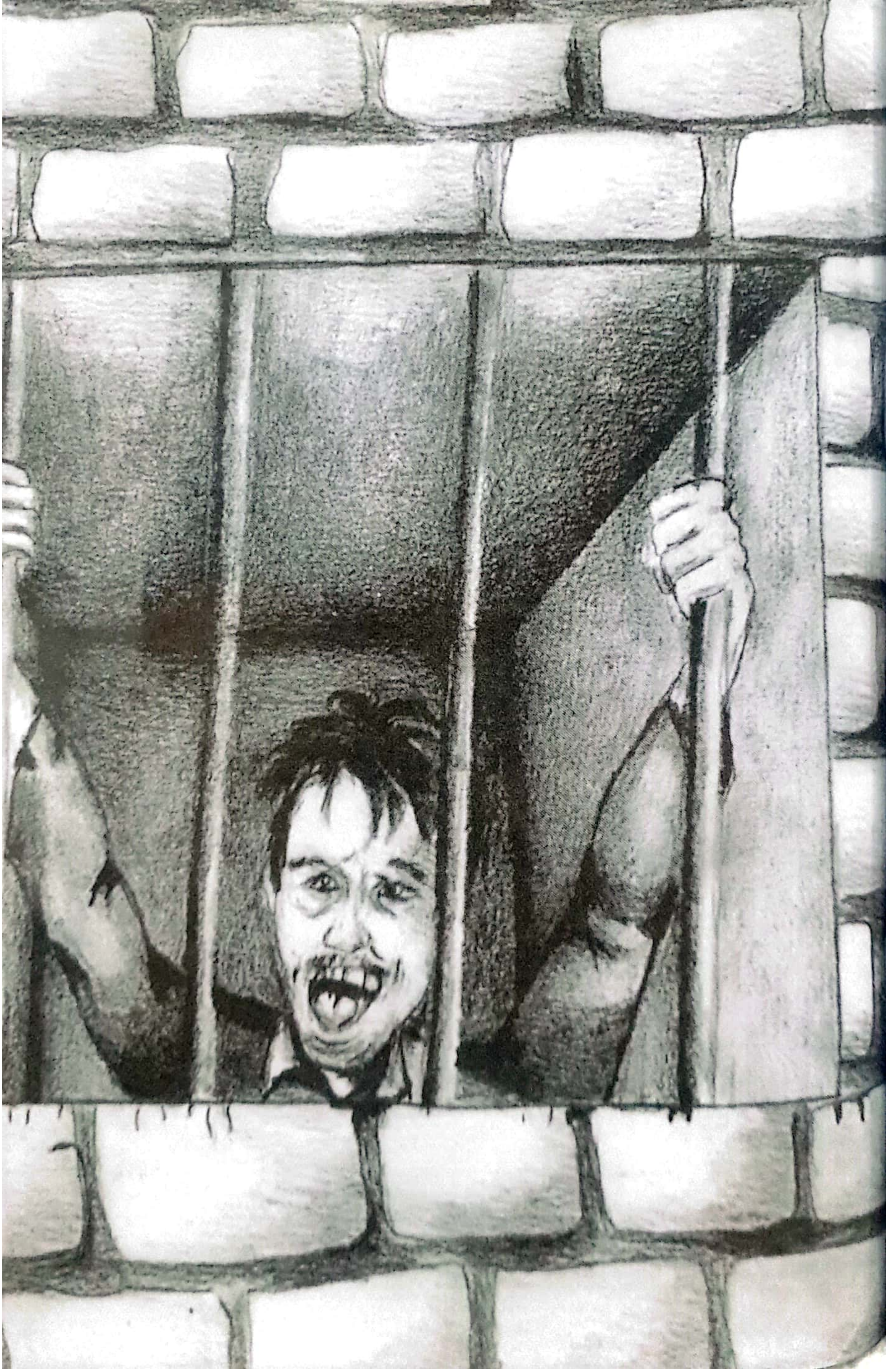

CamScanner

خاک

بـــۆت نووســـیوم، بـــۆت بنووســـم، ئـــەمن چـــیم؟
دونـــدی قەنـــدیل، گۆڕەپـــانی هەڵـــگورد نـــیم!
بـــــەرەو بـــــەرزی دەچـــــم! ئەگـــــەرچی وردم
خـــاکی بـــەر پێـــی تێکۆشـــەرێکی کـــوردم!

CamScanner

چریکەی کوردستان (١٠ بەرگ):

١- چریکەی کوردستان (هەژار)

٢- چریکەی کوردستان (هێمن)

٣- چریکەی کوردستان (نالی)

٤- چریکەی کوردستان (مەحوی)

٥- چریکەی کوردستان (پیرەمێرد)

٦- چریکەی کوردستان (قانع)

٧- چریکەی کوردستان (حەقشناس)

٨- چریکەی کوردستان (مەولەوی)

٩- چریکەی کوردستان (جزیری)

١٠- چریکەی کوردستان (شامی)

CamScanner